

Konopnicka Maria, z **Wasiłowskich** (1842-1910), Najwybitniejsza poetka okresu realizmu, nowelistka, pisarka dla dzieci, krytyczka, publicystka, tłumaczka. Urodziła się 23 maja 1842 roku w Suwałkach, zmarła 8 października 1910 roku we Lwowie.

Uczyła się krótko na pensji sióstr sakramentek w Warszawie, przez całe życie dokształcała się we własnym zakresie. Wychowywała 6 dzieci, utrzymując się z dochodów niewielkiego dzierżawionego folwarku. W latach 1877-1890 mieszkała w Warszawie. od 1884 do 1886 redagowała pismo dla kobiet

Świt

.

Od 1890 przebywała w kilku krajach Europy Zachodniej, współpracując z prasą krajową, zrzeszeniami polskimi na obczyźnie, Macierzą Szkolną, komitetami pomocy dla wywłaszczonej ludności Górnego Śląska i Wielkopolski, a także współorganizowała międzynarodowy protest przeciwko prześladowaniu dzieci polskich we Wrześni (1901-1902). 1903 otrzymała w darze zakupiony ze składek społeczeństwa dworek w Żarnowcu. 1905-1907 przebywała w Warszawie, organizowała pomoc dla uwięzionych przez władze carskie i ich rodzin.

Debiutowała jako poetka w prasie 1870. Już w pierwszym okresie jej twórczość nabrała dużego znaczenia literackiego i społecznego, np. trzy serie *Poezji*(1881, 1883, 1887), gdzie znalazły się

Obrazki

, pełne pochwały wolności i sprzeciwu wobec zła, jak wiersz

W piwnicznej izbie

. Także poemat filozoficzny

Imagina

(we fragmentach od 1886, całość 1913), w którym niezadowolenie ze stosunków społecznych prowadzi do buntu.

Już w tym okresie nawiązywała do poezji ludowej, a także do romantyzmu i tradycji biblijnej oraz symbolizmu

i parnasizmu,
np. w
Z mojej Biblii

(seria IV
Poezji
, 1896), w zbiorach
Linie i dźwięki

(1897),
Italia

(1901),
Nowe pieśni
(1905),
Głosy ciszy

(1906). Również liczne wiersze dydaktyczne, jak
Śpiewnik historyczny

(1904),
Ludziom i chwilom

(1905).
[Epickie poematy](#)

Przez głębinę
(1907) i
Pan Balcer w Brazylii

(1910).

Maria Konopnicka zmarła na zapalenie płuc 8 października 1910 roku we Lwowie. Została pochowana 11 października 1910 roku na cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie, w Panteonie Wielkich Lwowian (II rondo, 5 aleja). Pogrzeb, zorganizowany przez Marię Dulębiankę, stał się wielką manifestacją patriotyczną, w której udział wzięło blisko 50 tysięcy osób.

"Szczęścia nie ma na tym świecie. Są tylko większe i mniejsze smutki i troski, a spokój – to już wysokie bardzo dobro."

Popiersie nagrobne wykonała Luna Drexlerówna. Zniszczone podczas II wojny światowej, zostało odtworzone w okresie powojennym. Na cokole wyryto fragment wiersza Konopnickiej **"Na cmentarzu"**:

"...Proście wy Boga o takie mogiły,
Które leż nie chcą, ni skarg, ni żalości,
Lecz dają sercom moc czynu, zdroj siły
Na dzień przyszłości..."

Jej teksty wzbudzały kontrowersje, wywoływały polemiki, bywały ostro krytykowane, a przecieź w swoich czasach była Konopnicka szalenie popularna i czytana przez wszystkich. Pisała nie tylko wiersze, lecz i poematy, nowele, szkice, obrazki, teksty publicystyczno-reportażowe, prace krytycznoliterackie. Tłumaczyła. W jej utworach można jednak odnaleźć i śmiałość tematyki, i subtelność analizy psychologicznej, bogactwo oryginalnych form narracyjnych, nowatorstwo i wysoki kunszt pisarski. A wiersze będące pokłosem jej pobytu we Włoszech i Francji należą bez wątpienia do najlepszych osiągnięć poezji Konopnickiej

współczesnej.

Po śmierci poetki społeczność Suwałk zapoczątkowała zbiórkę pieniędzy na tablicę pamiątkową jej poświęconą, jednak władze carskie sprzeciwiały się tej inicjatywie. Zawisła ona na ścianie domu, w którym urodziła się poetka dopiero w 25-lecie jej śmierci, 8 października 1935 roku. W 1973 roku otwarto Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach. Ówczesne władze miejskie przekazały do dyspozycji muzeum trzy pokoje w zabytkowym klasycystycznym, piętrowym budynku przy ul. Tadeusza Kościuszki 81, w którym mieszkała do jesieni 1849 roku. W 2010 w centrum Suwałk postawiono poetce pomnik.

W lutym 1957 roku powołano [Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu](#)

. Otwarcie ekspozycji nastąpiło 15 września 1960 roku. W 1960 roku otwarto Szlak pieszy im. Marii Konopnickiej, który wiedzie przez miejscowości odwiedzone przez poetkę na ziemi poddębickiej w latach 1862–1872. Postawiono jej również pomniki we Wrześni, Warszawie (w 1966), Kaliszu (1969), Bydgoszczy oraz Gdańsku (1977).

Decyzją Międzynarodowej Unii Astronomicznej jeden z kraterów na Wenus został nazwany Konopnicka.